

ĐỐI THOẠI TRUNG - MỸ VỀ CHIẾN LƯỢC VÀ KINH TẾ (LẦN THỨ 2)

PGS. NGUYỄN HUY QUÝ

Trong 2 ngày 24 và 25/5/2010 tại Bắc Kinh đã diễn ra "Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế" (lần thứ 2). Cuộc đối thoại được thực hiện theo thoả thuận giữa Tổng thống Mỹ Barack Obama và Chủ tịch Trung Quốc Hồ Cẩm Đào tại London, tháng 4/2009, bên lề Hội nghị Thượng đỉnh G20: hàng năm hai bên sẽ tiến hành "đối thoại Chiến lược và Kinh tế" lần lượt tại Washington và tại Bắc Kinh (Đối thoại Trung - Mỹ về chiến lược và kinh tế lần thứ nhất đã được tiến hành vào tháng 7/2009 tại Washington).

Đối thoại Trung - Mỹ lần này diễn ra trong bối cảnh quan hệ giữa hai nước và tình hình quốc tế có những diễn biến mới. Năm 2009 quan hệ Trung - Mỹ đã tiến triển theo hướng hoà dịu, nhưng từ

đầu năm 2010, có dấu hiệu căng thẳng hơn do sự kiện Mỹ bán vũ khí cho Đài Loan và chủ trương cứng rắn hơn trong chính sách thương mại với Trung Quốc, dẫn tới phản ứng gay gắt của phía Trung Quốc. Kinh tế thế giới đã cơ bản bước ra khỏi khủng hoảng tài chính toàn cầu và bắt đầu hồi phục, nhưng vẫn đứng trước nhiều khó khăn phức tạp và nguy cơ tiềm ẩn, đặc biệt là tình trạng khủng hoảng nợ công ở châu Âu. Trong khi đó các điểm nóng về an ninh xuất hiện những sự kiện căng thẳng mới. Việc CHDCND Triều Tiên tuyên bố thử nghiệm thành công phản ứng tổng hợp hạt nhân, đặc biệt là sự kiện đắm tàu Cheonan của Hàn Quốc đe dọa hoà bình ổn định trên bán đảo Triều Tiên. Vấn đề hạt nhân Iran có những diễn biến phức

tạp, căng thẳng. Mỹ muốn áp đặt lệnh trừng phạt mới của Liên hợp quốc đối với Iran. Trong bối cảnh đó, hai bên Trung - Mỹ cần có những trao đổi quan điểm và tìm ra giải pháp để hạn chế bất đồng và thúc đẩy hợp tác trong việc giải quyết các vấn đề song phương và quốc tế.

Dẫn đầu phái đoàn Mỹ là Ngoại trưởng Hillary Clinton và Bộ trưởng Tài chính Timothy Geithner. Phía Mỹ đã gửi tới Bắc Kinh một phái đoàn hùng hậu gồm 200 quan chức cao cấp thuộc nhiều lĩnh vực. Dẫn đầu phái đoàn Trung Quốc là Phó Thủ tướng Vương Kỳ Sơn và Ủy viên Quốc vụ Đối Bình Quốc. Tham gia phái đoàn Trung Quốc có nhiều bộ trưởng và quan chức cao cấp các ban ngành có liên quan, như Bộ trưởng Tài chính, Chủ nhiệm Ủy ban phát triển cải cách, Bộ trưởng Thương mại, Bộ trưởng Y tế, Thống đốc Ngân hàng Trung ương v.v...

Nội dung đối thoại Trung - Mỹ lần này gồm hai phần "Chiến lược" và "Kinh tế". Nhưng nội dung được bàn thảo nhiều là về kinh tế, còn về "chiến lược" thì chủ yếu là trao đổi về quan điểm giữa lãnh đạo cấp cao hai bên. Kết thúc đối thoại, cả hai bên Trung - Mỹ đều có những đánh giá lạc quan về kết quả, đánh giá cao những bước tiến triển trong quá trình tham khảo quan điểm của nhau và cùng tìm kiếm giải pháp giải quyết những vấn đề trong quan hệ song phương và quốc tế, đồng thời cả hai bên

cùng thừa nhận những bất đồng trong nhiều vấn đề vẫn chưa thể khắc phục qua đối thoại lần này.

Quan điểm chung của phía Trung Quốc thể hiện trong diễn văn chúc mừng của Chủ tịch Hồ Cẩm Đào phát biểu trong lễ khai mạc đối thoại, với tiêu đề "Ra sức thúc đẩy xây dựng quan hệ Trung - Mỹ thế kỷ XXI tích cực hợp tác toàn diện": "Thế giới ngày nay đang trong thời kỳ phát triển lớn, thay đổi lớn, điều chỉnh lớn. Đa cực hoá thế giới và toàn cầu hoá kinh tế phát triển theo chiều sâu, ảnh hưởng của khủng hoảng tài chính toàn cầu tiếp tục thể hiện rõ, những vấn đề có tính toàn cầu nổi lên, những điểm nóng quốc tế và khu vực diễn biến phức tạp. Sự nghiệp cao cả gìn giữ hoà bình và thúc đẩy phát triển của nhân loại đòi hỏi nhân dân các nước trên thế giới phải tăng cường hợp tác. Trung Quốc và Mỹ là Ủy viên Thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc. Trung Quốc là nước lớn nhất trong các nước đang phát triển, Mỹ là nước lớn nhất trong các nước phát triển, cùng đứng trước những vấn đề chung, cùng có trách nhiệm quan trọng trong việc thúc đẩy kinh tế thế giới hồi phục toàn diện và tăng trưởng bền vững cũng như trong việc giải quyết các điểm nóng khu vực và toàn cầu, duy trì hoà bình và an ninh thế giới..."⁽¹⁾. Chủ tịch Hồ Cẩm Đào đã đưa ra đề nghị 7 điểm trong quan hệ Trung - Mỹ: "...kiên trì phương hướng đúng đắn trong quan

hệ Trung - Mỹ; ...tôn trọng lợi ích cốt lõi và những quan tâm chủ yếu của nhau;... tôn trọng quyền lựa chọn của các nước về con đường phát triển; ... duy trì sự giao lưu mật thiết giữa cấp cao và các cấp của hai nước; ... phát triển hợp tác cùng có lợi, cùng thắng; ... tăng cường hợp tác trong việc giải quyết các điểm nóng khu vực và những vấn đề có tính chất toàn cầu; ... phát triển theo chiều sâu sự hiểu biết lẫn nhau và tình hữu nghị giữa nhân dân hai nước"⁽¹⁾.

Lập trường của phía Mỹ trong lĩnh vực an ninh là muốn Trung Quốc ủng hộ nghị quyết của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc về lệnh trừng phạt mới đối với Iran, và Trung Quốc đóng vai trò tích cực hơn trong việc ngăn chặn CHDCND Triều Tiên phát triển vũ khí hạt nhân, trong việc lên án CHDCND Triều Tiên đánh đắm tàu chiến Cheonan của Hàn Quốc theo kết quả điều tra của phía Hàn - Mỹ; trong lĩnh vực kinh tế thương mại là muốn Trung Quốc nâng giá đồng NDT, giảm xuất siêu trong cán cân thương mại với Mỹ, mở rộng hơn cánh cửa cho các doanh nghiệp Mỹ đầu tư vào Trung Quốc; cùng Mỹ phối hợp hành động thúc đẩy kinh tế thế giới hồi phục vững chắc hơn và đối phó với nguy cơ tái phát khủng hoảng tài chính toàn cầu. Năm 2009, trong bối cảnh khủng hoảng tài chính toàn cầu, theo số liệu của phía Mỹ, Trung Quốc vẫn xuất siêu trên 220 tỷ USD trong buôn bán với Mỹ.

Đối thoại Chiến lược chủ yếu diễn ra giữa Ủy viên Quốc vụ Trung Quốc Đối

Quốc Bình với Ngoại trưởng Mỹ Hillary Clinton. Đối thoại về Kinh tế được tiến hành dưới sự chủ trì của Phó Thủ tướng Trung Quốc Vương Kỳ Sơn và đại diện của Tổng thống B.Obama - Bộ trưởng Tài chính Mỹ Timothy Geithner.

Đối thoại Mỹ - Trung về kinh tế lần này tập trung chủ yếu vào bốn vấn đề:

Một là, thúc đẩy kinh tế hồi phục và tăng trưởng bền vững, cân đối hơn. Phía Mỹ cam kết tăng trưởng kinh tế trong tương lai sẽ dựa nhiều hơn vào tích lũy trong nước, chứ không phải vào tích lũy của nước ngoài. Trung Quốc cam kết sẽ cố gắng tăng phần đóng góp của tiêu thụ trong nước trong tăng trưởng kinh tế. Hai bên đạt được nhận thức chung về tầm quan trọng của xí nghiệp vừa và nhỏ, tổ chức diễn đàn hợp tác xí nghiệp vừa và nhỏ. Hai bên cam kết thúc đẩy hợp tác kinh tế giữa các địa phương (bang, tỉnh, thành phố) của hai nước.

Hai là, thúc đẩy thương mại và đầu tư giữa hai nước trên nguyên tắc cùng có lợi, cùng thắng. Hai bên đạt được nhận thức chung về tầm quan trọng của việc thúc đẩy thương mại, đầu tư giữa hai nước, kiến lập một hệ thống thương mại và đầu tư toàn cầu cởi mở hơn, phản đối chủ nghĩa bảo hộ trong thương mại và đầu tư. Phía Mỹ cam kết sẽ xem xét để nhanh chóng công nhận địa vị "kinh tế thị trường" của Trung Quốc. Phía Trung Quốc bày tỏ sự quan ngại đối với quy chế quản lý của Mỹ về xuất khẩu công nghệ. Về vấn đề này, hai bên cam kết trên cơ

sở tuân thủ "Những nguyên tắc chỉ đạo phát triển thương mại công nghệ cao và chiến lược" giữa hai nước đã đạt được trong đối thoại kinh tế trước đây, sẽ áp dụng những biện pháp có hiệu quả để thực hiện "Kế hoạch hành động về hợp tác trong các lĩnh vực trọng điểm thương mại công nghệ cao" giữa hai nước. Hai bên đồng ý sẽ tiếp tục đàm phán về Hiệp định đầu tư giữa hai nước, cố gắng tăng độ minh bạch về những quy định đối với những chủ đầu tư nước ngoài. Từ sau Đối thoại chiến lược và Kinh tế Trung - Mỹ lần thứ nhất, phía Trung Quốc đã thực hiện những giải pháp đơn giản hoá quy trình phê duyệt đầu tư của doanh nghiệp nước ngoài. Phía Mỹ hoan nghênh nỗ lực đó của phía Trung Quốc và cam kết sẽ tuân thủ những quy định về tính minh bạch trong quá trình xét duyệt đầu tư của nước ngoài. Sau khi đối thoại kết thúc, ngân hàng xuất nhập khẩu của Trung Quốc và của Mỹ sẽ thiết lập cơ chế hợp tác góp vốn chung.

Ba là, về thị trường tài chính, hai bên Trung - Mỹ cam kết sẽ cải cách bộ máy quản lý, giám sát của mỗi bên để ổn định thị trường tài chính, tăng cường hoạt động giám sát của mỗi bên để ổn định thị trường tài chính, tăng cường hoạt động giám sát, nâng cao tính minh bạch, hoàn thiện chế độ trách nhiệm, thúc đẩy thị trường tài chính phục vụ tốt hơn cho cư dân, thương mại, và đầu tư kinh doanh. Trong bối cảnh toàn cầu hoá, mức độ "nhất thể hoá" trên lĩnh vực

tài chính giữa Trung Quốc và Mỹ ngày càng cao, hai bên cam kết sẽ tăng cường hợp tác trong việc giám sát tài chính xuyên quốc gia. Phía Mỹ cam kết tiếp tục tăng cường giám sát đối với "những doanh nghiệp được sự hỗ trợ của chính phủ", để các doanh nghiệp đó có đủ vốn và năng lực thực thi trách nhiệm tài chính của họ.

Bốn là, về cải cách hệ thống tài chính quốc tế: Hai bên Trung - Mỹ khẳng định một lần nữa sự ủng hộ G20 trở thành Diễn đàn chủ yếu về hợp tác kinh tế quốc tế và phát huy vai trò lớn hơn trong lĩnh vực kinh tế và tài chính quốc tế. Hai bên đồng ý Tổ chức Tiền tệ quốc tế (IMF) cần phải đóng vai trò nòng cốt trong việc thúc đẩy tài chính toàn cầu ổn định, tăng trưởng, cân bằng. Hai bên một lần nữa hoan nghênh cam kết của lãnh đạo các nước tại Hội nghị Pistburg về mức phân chia đóng góp và cải cách cơ cấu quản trị Tổ chức tiền tệ quốc tế. Hai bên Trung - Mỹ đồng ý sẽ cùng nỗ lực trong việc cải cách Tổ chức tiền tệ quốc tế làm cho tổ chức này thực thi có hiệu quả hơn nghĩa vụ của mình. Hai bên cùng cho rằng Ngân hàng thế giới (WB), các ngân hàng phát triển khu vực và các tổ chức quốc tế khác cần quan tâm các vùng nghèo khó nhất; tăng trưởng và cơ sở hạ tầng của khu vực tư doanh; đáp ứng nhu cầu của các nước trong việc kết hợp ứng phó biến đổi khí hậu với phát triển kinh tế.

Trên cơ sở những thoả thuận đã đạt được trong đối thoại cấp cao lần này, các

cấp các ngành có liên quan của hai nước Trung - Mỹ sẽ triển khai các hoạt động hợp tác cụ thể. Hai bên nhất trí "Để thực hiện những mục tiêu trên, hai bên cam kết thông qua các hoạt động đối thoại và kiến nghị khác để tăng cường hơn nữa hợp tác kinh tế. Bộ Tài nguyên nhân lực và Bảo hiểm xã hội của Trung Quốc và Bộ Lao động Mỹ sẽ tiếp tục đối thoại về những vấn đề cùng quan tâm. Hai bên sẽ tiếp tục hợp tác trong vấn đề chống rửa tiền, tiền giả. Hai bên cam kết sẽ cùng phối hợp tổ chức "Hội thảo về tài chính nông thôn Trung - Mỹ lần thứ 2"; "Diễn đàn đầu tư Trung - Mỹ lần thứ tư"; "Diễn đàn giao thông Trung - Mỹ lần thứ ba"; "Diễn đàn trao đổi kinh nghiệm cải cách thể chế y dược Trung - Mỹ..."⁽¹⁾.

Có nhiều bình luận kết quả Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế lần này xuất phát từ những quan điểm, góc nhìn khác nhau. Nói chung, tuyên bố chính thức của hai bên đều khẳng định cuộc đối thoại đã diễn ra tốt đẹp và giúp đạt được đồng thuận về nhiều mặt. Trong khi đó, một số bình luận lại nhấn mạnh mặt hạn chế của cuộc đối thoại là đã không đi đến những kết quả cụ thể, mang tính đột phá, trong việc giải quyết những vấn đề mâu thuẫn trong quan hệ Trung - Mỹ từ trước tới nay về thương mại, nhất là vấn đề nâng giá hối đoái đồng NDT với đồng USD.

Đánh giá kết quả Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế lần này

chúng ta cần thấy rõ: *một là*, quan hệ Trung - Mỹ rất quan trọng, nhưng cũng rất phức tạp, phải trải qua một quá trình đối thoại nhiều lần qua nhiều năm mới từng bước giải quyết được, vấn đề đặt ra là qua mỗi lần đối thoại quan hệ Trung - Mỹ được cải thiện hơn hay thụt lùi hơn so với trước; *hai là*, đối thoại cấp cao chỉ có thể bàn vấn đề tổng thể, những vấn đề cụ thể sẽ được triển khai trong bàn bạc về từng lĩnh vực qua các cơ chế đối thoại khác nhau; *ba là*, những cam kết thành văn và những cam kết "không thành văn" (nếu có), phải qua hành động của hai bên một thời gian sau đối thoại mới thể hiện rõ.

Có thể khẳng định rằng Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế vòng hai đã có ý nghĩa tích cực trong việc làm giảm bớt tình trạng căng thẳng trong quan hệ giữa hai nước trong những tháng đầu năm 2010 và tạo điều kiện để hai bên tiến hành hợp tác về các vấn đề an ninh và kinh tế trong quan hệ song phương và quốc tế. Ngay sau đối thoại, Mỹ đã có sự ủng hộ chưa từng có đối với nghị quyết của Liên hợp quốc về một Trung Đông phi hạt nhân (thông qua ngày 28/5/2010) trong đó chỉ đích danh Israen, kêu gọi Israen tham gia Hiệp ước không phổ biến vũ khí hạt nhân (NPT), mở cửa các cơ sở hạt nhân để quốc tế thanh sát. Về phần mình, Trung Quốc đã bỏ phiếu tán thành nghị quyết của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc do Mỹ khởi thảo, về lệnh trừng phạt Iran. Về tình hình căng thẳng trên

bán đảo Triều Tiên do vụ đắm tàu Cheonan, hiện nay chưa thể biết được sẽ dẫn đến kết cục ra sao, nhưng điều chắc chắn có thể dự báo là Trung Quốc và Mỹ sẽ không để nổ ra một cuộc "chiến tranh Triều Tiên" lần thứ hai. Về lập trường của Trung Quốc đòi hỏi Mỹ phải tôn trọng "những lợi ích cốt lõi của Trung Quốc", trong đó liên quan đến vấn đề Đài Loan, vấn đề Tây Tạng, Tân Cương, và những yêu sách của Trung Quốc trong tranh chấp biển đảo ở biển Hoa Đông và Biển Đông v.v..., thì đó là những vấn đề lâu dài và phức tạp, nhạy cảm trong quan hệ Trung - Mỹ, không thể thông qua một cuộc đối thoại mà có thể giải quyết được, lần đối thoại vừa qua cũng không thể có tiến triển trong quan hệ Trung - Mỹ về những vấn đề này. Ví dụ, về quan hệ Trung - Mỹ liên quan đến vấn đề Biển Đông, phát biểu sau đối thoại, quan chức cao cấp Bộ Quốc phòng Trung Quốc Mã Hiểu Thiên cho rằng sự hiện diện của tàu chiến và máy bay chiến đấu của Mỹ tại các vùng đặc quyền kinh tế của Trung Quốc ở "Nam Hải" (Biển Đông) và Đông Hải là một trong những "cản trở" đối với việc tái lập quan hệ quân sự trực tiếp giữa hai nước. Trong khi đó, Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Robert Gates nhấn mạnh lập trường của Mỹ tại Biển Đông: "Điều quan trọng nhất là phải duy trì ổn định, quyền tự do lưu thông hàng hải và phát triển kinh tế một cách tự do và không bị cản trở... chúng tôi phản đối bất cứ hành động nào nhằm sách nhiễu các công ty

của Mỹ, cũng như của các quốc gia khác đang thực hiện hoạt động kinh tế hợp pháp (tại Biển Đông)... Nước Mỹ đang và sẽ luôn luôn là một cường quốc Thái Bình Dương..."⁽¹⁾.

Về các vấn đề thuộc lĩnh vực kinh tế - thương mại, tuy không đạt được những thỏa thuận cụ thể về việc nâng giá đồng NDT, nhưng cuộc đối thoại lần này đã làm dịu bớt căng thẳng trong quan hệ Trung - Mỹ từ mấy tháng nay và mở ra những triển vọng cải thiện quan hệ song phương, cũng như hợp tác quốc tế nhằm thúc đẩy quá trình hồi phục vững chắc hơn của nền kinh tế thế giới, ngăn chặn nguy cơ tái phát khủng hoảng tài chính toàn cầu.

Chính quyền Obama đã chịu sức ép của tình trạng tỷ lệ thất nghiệp cao ở Mỹ (đến nay vẫn duy trì ở mức trên dưới 10%), từ giữa tháng 3/2010 đã quyết định thi hành chính sách cứng rắn hơn trong quan hệ thương mại với Trung Quốc, nhưng trước cuộc gặp B.Obama - Hồ Cẩm Đào ngày 12/4/2010 tại Washington, phía Mỹ lại thể hiện sự hoà dịu khi tuyên bố hoãn việc công bố Trung Quốc là "kẻ lũng đoạn hối đoái", trước đó dự định vào ngày 15/4/2010. Một số dư luận Mỹ bất bình vì trong Đối thoại lần này phía Mỹ đã không nhận được cam kết nào của phía Trung Quốc về việc nâng giá đồng Nhân dân tệ, trong khi đó một số nhân vật lãnh đạo chính phủ Mỹ, kể cả Bộ trưởng Tài chính Timothy Geithner vẫn lạc quan về khả

năng Trung Quốc nâng giá đồng NDT. Lập trường của Trung Quốc đã được nhiều lần khẳng định là sẽ cải cách thể chế hối đoái một cách linh hoạt thuận chiều với vận hành của thị trường; Trung Quốc sẽ nâng giá đồng NDT lúc nào thấy cần thiết và với mức độ phù hợp với yêu cầu của nền kinh tế trong nước, có tính đến ảnh hưởng đối với các nền kinh tế các nước có liên quan. Trung Quốc quyết không nâng giá đồng NDT theo sức ép của người khác. Từ tháng 7/2005 đến tháng 8/2008 Trung Quốc đã nâng giá NDT trong hối đoái với USD 21%, dừng lại ở mức 6,83NDT = 1 USD. Gần đây kinh tế Trung Quốc gặp một số khó khăn: khủng hoảng nợ công ở Hy Lạp và các nước khác trong EU (vốn chiếm 20% xuất khẩu của Trung Quốc) và đồng Euro sụt giá chưa từng có; ngoại thương Trung Quốc tháng 3/2010 nhập siêu 7,2 tỷ USD; trong khi Trung Quốc đang phải đối phó với nguy cơ bùng nổ của thị trường bất động sản trong nước v.v..., kinh tế Trung Quốc quý I/2010 tăng trưởng 11,9%, chuyển sang quý II có chiều hướng chậm lại. Trong bối cảnh đó nhiều người dự đoán trong năm nay khó có khả năng Trung Quốc có đợt nâng giá đồng NDT. Tuy nhiên, cũng có khả năng Trung Quốc sẽ nâng giá đồng NDT trong năm nay khi xét thấy cần thiết cho lợi ích tổng thể của nền kinh tế và sự cải thiện quan hệ Trung - Mỹ. Tháng 5/2010 xuất khẩu và nhập siêu thương mại của

Trung Quốc đã tăng đáng kể. Đồng NDT tăng giá Trung Quốc cũng được lợi rất nhiều về nhập khẩu. Ngày 15/10/2010 Quốc hội Mỹ sẽ xem xét và chính thức công bố Trung Quốc có phải là quốc gia "lùng đoạn hối đoái" hay không? Tháng 11/2010 ở Mỹ sẽ có cuộc bầu cử Quốc hội. Chính sách đối với Trung Quốc của đảng Dân chủ của Tổng thống B.Obama và chính sách của Trung Quốc trong quan hệ với Mỹ, nhất là vấn đề nâng giá NDT trong hối đoái với USD, không thể không tính đến hai thời điểm đó. Và như vậy, có thể dự đoán nếu năm nay Trung Quốc quyết định nâng giá NDT với một tỷ lệ nào đó (có thể từ 3-5%) thì nhiều khả năng sẽ thực hiện trước tháng 10/2010.

Thực ra cán cân xuất nhập khẩu Trung - Mỹ không phải chỉ quyết định bởi tỷ giá hối đoái giữa NDT và USD, mà ở mức độ rất lớn còn tùy thuộc vào sự hạn chế xuất khẩu các sản phẩm công nghệ cao của Mỹ sang Trung Quốc, đặc biệt là những công nghệ có thể áp dụng vào lĩnh vực quân sự. Qua đối thoại kinh tế Trung - Mỹ lần này, phía Mỹ cam kết sẽ nới rộng biên độ xuất khẩu sản phẩm công nghệ cao. Do yêu cầu khôi phục kinh tế, tạo thêm việc làm giảm tỷ lệ thất nghiệp, Tổng thống B.Obama đã có chủ trương Mỹ sẽ tăng mạnh xuất khẩu trong những năm tới, mỗi năm trên 14%. Yêu cầu nhập công nghệ cao của phía Trung Quốc chắc sẽ được thoả mãn phần nào, cán cân thương mại Trung - Mỹ

chắc sẽ được cải thiện một bước, mặc dầu phía Mỹ vẫn kiểm soát chặt chẽ các sản phẩm công nghệ liên quan đến lĩnh vực quân sự.

Có thể nói rằng Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế lần này là một bước điều chỉnh có mức độ trong quan hệ song phương và là một dịp trao đổi khả năng hợp tác trong việc giải quyết các vấn đề khu vực và quốc tế. Những kết quả đạt được qua cuộc đối thoại mặc dầu còn hạn chế, nhưng sẽ có tác động tích cực đến ổn định quan hệ Trung - Mỹ, tạo điều kiện tránh khỏi sự bùng nổ chiến tranh thương mại giữa hai nước, góp phần vào nỗ lực thúc đẩy hồi phục kinh tế thế giới, tránh khỏi nguy cơ tái phát khủng hoảng tài chính toàn cầu.

Về các vấn đề chiến lược an ninh trong quan hệ song phương và đối với các điểm nóng khu vực, tác động của đối thoại Trung - Mỹ lần này còn phải xem ứng xử của mỗi bên từ nay về sau. Mặc dầu phía Trung Quốc nhấn mạnh yêu cầu phía Mỹ "tôn trọng những lợi ích cốt lõi của nhau", trước hết là vấn đề "chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ", nhưng lập trường nguyên tắc của Mỹ về các vấn đề Đài Loan, Tây Tạng, Tân Cương, cũng như vấn đề tranh chấp biển đảo trên biển Hoa Đông và Biển Đông vẫn không thay đổi. Về vấn đề hạt nhân Iran và Bắc Triều Tiên, qua đối thoại hai bên Trung - Mỹ tuy có thoả hiệp vì lợi ích chung là ngăn chặn Iran và CHDNND Triều Tiên phát triển vũ khí hạt nhân,

nhưng giải pháp để thực hiện mục tiêu đó thì vẫn bất đồng do sự bất đồng về lợi ích của mỗi bên.

Qua Đối thoại Trung - Mỹ về Chiến lược và Kinh tế lần này, có thể thấy vị thế của Trung Quốc đã được nâng cao, nhưng chưa thể ở "thế thượng phong" trong quan hệ với Mỹ như một số dư luận đã quá cường điệu. Quan hệ Trung - Mỹ vẫn ở trong khuôn khổ vừa hợp tác vừa cạnh tranh qua những diễn biến phức tạp, nhưng hai bên đều cố gắng duy trì thế ổn định tương đối bằng các giải pháp điều chỉnh thông qua cơ chế đối thoại./.

CHÚ THÍCH:

(1) http://news.xinhuanet.com/world/2010-05/24/c_12134948_3.htm

(1) http://news.xinhuanet.com/world/2010-05/24/c_12134948_3.htm

(1) http://news.xinhuanet.com/world/2010-05/25/c_12141479_5.htm

(1) Phát biểu của Phó Tổng tham mưu trưởng Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc, Mã Hiểu Thiên và của Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Robert Gates tại "Đối thoại Shaugri-La 2010" Đài BBC, đêm 5/6/2010. VNTTX đăng lại trong "Tin tức tham khảo thế giới" 7/6/2010